

amelyen dr. *Gerlóczy* Endre, a budapesti osztály társelnöke, a Szövetség *Kölcsey* Ferenc-serlegét fogja felvatni és dr. *Kormos* Géza igazgatótanácsi tag megemlékezik néhai dr. *Nagy* Dezsőről, karunk és az Országos Ügyvédszövetség e felejthetetlen vezérééről.

A vándorgyűlést az igazságügyminiszter, a felsőbb bíróságok és ügyészségek, az ügyvédi kamarák, a törvényhatóság és a város, valamint a testvéregyletek képviselőinek jelenlétében a szeptember hó 23-án tartandó plenáris ülés nyitja meg, amely a következő kérdések megvitatására és határozati javaslattal való előkészítésére fog *bizottságokat* választani: 1. *A helyközi helyettesítések* rendezése. 2. *Az ügyvédi költség* és védelme. 3. *Az ügyvédi munkaalkalmak szaporítása*. 4. *Az ügyvédi közterhek, nyugdíj- és jóléti kérdések*. 5. *Az ügyvédi tekintély emelése* s az ügyvédi *etikai kánon*. 6. *Az ügyvédi összeférhetetlenség és verseny*. 7. *Az ügyvédképzés* és továbbképzés. 8. *A telekkönyvi ügyvitel zavarainak megszüntetése*. 9. *A Polgári Perrendtartás* a gyakorlatban. A párhuzamosan folyó bizottsági ülések mellett a plenáris ülés is folytatja működését: itt dr. *Dési* Géza és dr. *Nyulási* János, a Szövetség társelnökei, dr. *Meszlény* Artur, a budapesti osztály elnöke és dr. *Lakatos* Gyula országgyűlési képviselő fognak vita által nem követett előadásokat tartani. A szeptember hó 23-án, 24-én és 25-én folyó bizottsági ülések eredményét a 25-én tartandó *plenáris záróülés* foglalja egybe, ami után a vándorgyűlést *ünnepi bucsuebéd* rekeszti be. A rendezőbizottság gondoskodott a résztvevők és családtagjaik szórakozásáról is: a vándorgyűlés tagjai szeptember hó 23-án *Tihanyba* rándulnak ki, este *zenés sétahajózáson* vesznek részt, szeptember hó 24-én megtekintik az ősi *Veszprémet*, este pedig *műsoros este és tánc* várja őket. A veszprémi kirándulás alkalmával a vándorgyűlés tagjai megjelennek az *Országos Ügyvédszövetség veszprémi osztályának* diszgyűlésén, melyen dr. *Oppler* Emil igazgatótanácsi tag fog előadást tartani.

Bár az eddigi jelentkezések már jóval meghaladták az előzetesen tervbevett részvételi számot, a rendezőség arra törekszik, hogy az elkésetten beérkező bejelentéseket is lehetőség szerint tekintetbe vegye. Aki meghívót nem kapott és a vándorgyűlésen résztvenni, valamint a kedvezményekben részesülni óhajt, forduljon késedelem nélkül dr. *Király* Ferenchez, az Országos Ügyvédszövetség ügyvezető titkárához (Budapest, VIII, Főherceg Sándor-utca 28).
K. F.

Utszéli jogesetek,

vagy:

ügyvédnek lenni jó.

Hadd kössük az alábbiakban csokorba néhány furcsaságát jelen jogunknak, amelyek amugy igazában szemléltetik azt az atyai gondoskodást, amellyel jogalkotásunk az ügyvéd kézzelfoghatóan jogos érdekeit megoltalmazza. Nem mintha — különösen a régi jó világban — nem lett volna meg a jogalkotóban a legjobb szándék az ügyvédség iránt — hiszen sokan a régi országgyűlést az ügyvédek parlamentjének nevezték, — de a gya-

korlati élet teremt a maga kimeríthetetlen leleményességével lép-ten-nyomon jogi konstellációkat, ahol az ügyvéd érdekével szemben áll majd az államkincstár, majd az ügyfél, majd más harmadik személy oly érdeke, amelyet a jogalkalmazó az ügyvédnél — egyelőre ne kutassuk, helyesen-e, jogosultan-e — előbbreválónak ítél és levonja az ügyvéd hátrányára ez álláspontjának következményeit. Vajjon a magunk javára oly rossz ügyvédeknek bizonyulnánk, hogy nem volnánk képesek kiharcolni kétségtelen igazunkat? De lássuk a csokor egyes virágait.

1. Még nem is olyan régi¹⁾ örömmel üdvözlöttük a Budapesti kir. Itélőtábla 12. P. 10.286/1926. sz. végzését, amellyel a kir. Kuria V. tanácsa azonos értelemben határozott, és amely a Ppé. 18. § utolsó bekezdését úgy értelmezte, hogy abban az ügyvéd javára törvényes zálogjog van megállapítva, s minthogy a záloghitelező a maga kielégítése végett a zálogjoggal terhelt követelést maga is behajthatja s a Ppé. id. §-a értelmében a fél a költséget az ügyvéd kezéhez tartozik fizetni, ami magában foglalja az ügyvéd ama jogát, hogy e kötelezettség teljesítését ki is kényszeríthesse: ennél fogva az ügyvéd a költség behajtására a saját nevében is jogosult. Tudni kell már most, hogy a Ppé. 18. §. utolsó bekezdését a képviselőház igazságügyi bizottsága szurta be a törvényjavaslatba kifejezetten „az ügyvéd jogos követelésének egyezség, engedmény által vagy más módon leendő kijátszása ellen“²⁾, s így a felsőbbíróságok részéről alkalmazott értelmezés nyilván a jogalkotó intentióját is fedi. Ily oltalomra az ügyvéd valóban erősen rá is szorul, mert azt a költséget, amelyben az ellenfelet marasztalták, az ügyvéd harcolta ki, az rendszerint csak kis része annak, ami neki a saját felétől jár; s a tényállás szinte kihívja a *cessio legis*-féle jogszemléletet, amely az egyetlen helyes és természetes konstrukció volna, s amelynek alapján a perköltség kérdésében az ügy urává az ügyvéd válnék.

Ennek ellenére a kir. Kuria — ellentétben saját korábbi gyakorlatával³⁾ — P. IV. 6820/1925. sz. határozatával⁴⁾ kimondta, hogy a perben a költséget a bíróság a fél s nem az ügyvéd javára állapítja és itéli meg s ebből folyóan az ügyvéd saját személyében jogorvoslattal a költség mennyisége kérdésében *sem* élhet. Ez a *sem* persze azt jelenti, hogy a költség *visselése* kérdésében pláne nem élhet, s jelenti továbbá azt, hogy a raffinált vagy kitanított ügyfél — megtagadva hozzájárulását a jogorvoslat igénybevételéhez — attól elzárhatja ügyvédjét és ezzel a saját expenzótáját is csökkentheti az ügyvéd bőrére. De jelenti továbbmenőleg azt, hogy a kir. Kuria ismét megszakítja azt a már egyenesen a fent érintett

¹⁾ Polgári Jog, III. évf. 1—2. sz., 41. l.

²⁾ Kovács Marcell, A Pp. magyarázata, I. kiad. II. k. 913. l. sub. V.

³⁾ Perjogi Dtár XII. k. 17. sz.

⁴⁾ L. a korábbi gyakorlatra vonatkozó hivatkozásokat Perjogi Dtár XII. k. 17. sz. a jegyzetben ad II.

végfejlődés felé tendáló vonalat, amelyhez karunk oly sok reményt fűzött, s kiteszi az ügyvédet éppen annak, amit az Igazságügyi Bizottság ki akar zárni: a jogos követelés kijátszásának egyezség, engedmény által vagy más módon. S ez a veszély mindaddig fenyeget, amíg a fél és nem az ügyvéd rendelkezik a költségkövetelés fölött, vagyis amíg a követelés jogerős megállapításával a maga egészében keletkezése pillanatára visszahatólag *de lege* az ügyvédre nem száll át. Hozd meg nekünk, új ügyvédi rendtartás, a költségkövetelés *de lege cessióját!*

2. A fél számtalan sürgetés ellenére sem fizeti meg a már felmerült és akár bíróilag is megállapított költséget; az ügyvéd végre, türelmét vesztve, lemond a képviselőtről. A lemondás közlésétől számított 30 napig azonban az ügyet tovább köteles vinni. Ha véletlenül ebbe a periodusba esik bele valami tárgyalás, előkészítő irat beadásának határideje, szemle vagy egyéb tetemes költséggel járó perbeli cselekmény: a lemondott ügyvéd kénytelen még ezt a költséget is a sajátjából előlegezni, oly félnek, akitől azt esetleg soha többé be nem hajthatja. A kitanult fél egy kis ravaszsgal egyenesen beugrathatja ügyvédjét és akkor viheti kenyértörésre a dolgot, amikor ily nagyobb költség a terminuson belül fenyeget. Az ügyvéd vagy fogcsikorgatva hallgat és vár és dolgozik ingyen tovább, vagy felül a mókának és — finanszírozza fizetőképtelen ügyfelét. Legalább is oly értelmű törvényt módosításra van szükség, hogy az az ügyvéd, aki a képviselőtről megállapított költség vagy felmerült készkiadás meg nem fizetése miatt mondott le, a 30 napos határidő alatt készkiadást ügyfele érdekében nem köteles tenni és kellő felhívás dacára nem előlegezett kiadással járó lépést minden további jogkövetkezmény nélkül abbahagyhat.

3. Szegényjogot ma derűre-borura mindenki kaphat. A helyhatósági bizonyítványok kiadásával rendkívül bőkezűen bánnak, a többi pedig megy, mint a karikacsapás. Mi ennek a folytatása? Az alperesi ügyvéd kénytelen a felét figyelmeztetni arra, hogy a perköltség behajthatósága még pernyerés esetében is kétes, mert az ellenfél szegényjogon perel, tehát nyilván teljesen vagyontalan és jövedelme is aligha több, mint a közönséges napszám. A költség tehát még legkedvezőbb esetben is az ő nyakába szakad. Jó lesz ennél fogva egyezkedni és inkább valamicskét a *fond perdu* fizetni. Ha utóbb kiszül, hogy az ipse jómódu és viszszaélt a szegényjog intézményével, az alperesi ügyvéd a hibás; ha a perben próbálkozik ennek az érvényesítésével, a bíró egy kezelegyintéssel és egy „térjünk a tárgyra”-val siklik át a kérdésen; ha pedig valóban nincstelen a felperes, akkor is visszamarad a fél szívében a túske: az ügyvédem nem tudott rajtam segíteni; pedig a felperesnek semmivel sem tartoztam.

S még kirívóbb a sérelem ama legutóbb divattá vált módszer

esetében, amikor a teljesen fizetőképtelen csődtömeg tömeggondnoka nyakra-főre indítja a jóhiszemű hitelezők ellen a megtámadási pereket, nagy összegek erejéig, akik aztán, nehogy a tetemes ügyvédi költséget még pernyerés esetében is a sajátjukból kelljen megfizetni, inkább kiegyeznek a tömeggondnokkal s visszafizetik a kereseti összeg egy csekély részét, s a tömeggondnok aztán az így behajtott összegekben fedezetet talál — a saját tömeggondnoki díjai számára. Csődválasztmány hozzájárulása — csekélység! A tömeggondnok valóban rossz ügyvéd lenne, ha azt nem tudná megszerezni. Hiszen a támadóperek folytán „csődvagyon keletkezett”, tehát a támadóperek megindítása „a csődtömeg nyilvánvaló érdekében állott!”

4. Az 1914:XLIII. t.-c. 37. §-a értelmében: ha az ítélet a kereseti és viszontkereseti követelés érdemében dönt, az ítéleti illetéket mindkét követelés után külön le kell róni. Kinek? Nem, miként józan ésszel gondolni lehetne, annak, aki a viszontkereseti követelést érvényesíti, vagyis nem az alperesnek, hanem azt is a felperesnek, tehát annak a félnek, aki a viszontkereset érvényesítésére semmi befolyást nem gyakorolhat. Minden alperes tehát minden pörét megnyeri, ha oly mértéktelenül nagy összegű viszontkeresetet tud támasztani, amelynek érdemleges tárgyalása elől a bíróság nem zárkózhatik el (Pp. 189. §.) és amelynek ítéleti illetéke lerovása elől a felperes kénytelen megfutamodni. Ha a felperesi ügyvéd erre nem gondol és ítéletre kerül a sor, van mit hallania ügyfelétől. Ha azonban gondol rá és hátrálásra bírja a felét: megmarad a „tüske” és a fogadkozás, hogy „ehhez az Angstmeierhez se viszem többé az ügyemet...”

Valóban: ügyvédnek lenni jó.

M.

Jogirodalom.

Hazai jogirodalom.

Magánjog. Vezérfonal a Magyar Magánjogból tartott egyetemi előadásokhoz. Irta: *Kolosváry Bálint*. Budapest, Studium, 1927. Második, részben átdolgozott és bővített kiadás. A jeles szerző, aki immáron a hazai magánjogi tudomány legelső koryfeusai közé tartozik, konciz rövideggel foglalja össze e műben, 492 oldalon, a mai magyar magánjog leglényegesebb tantételeit. Egyetemi tanulmányok céljára készülvén a könyv, a felvetett kérdések tárgyalásmódja szigorúan alkalmazkodik a didaktikus célhoz: nem problémákat akar felvetni és